

ІНФОРМАЦІЙНИЙ
ВІСНИК
Лосинівської
об'єднаної
територіальної
громади

ВІСНИК

Випуск 10
Вересень 2019 р.

Лосинівської Громади

Читайте в номері:

**Виноградник
Світлани Руденко –
3 стор.**

**Про робочу поїздку
до Львова –
5 стор.**

**День села Сального –
8 стор.**

ДОРОГІ ДІТИ, ВЧИТЕЛІ, БАТЬКИ!

Щиро вітаю із традиційним вересневим святом – Днем знань.

Перше вересня — завжди особливий і хвилюючий момент для кожного із нас: і для першокласників, які вперше переступають поріг школи, і для одинадятикласників, для яких цей навчальний рік стане останнім; для батьків, які хвилюються не менш ніж учні, і для вчителів, які щоденно віддають свої знання, навчають та виховують.

Бажаю всім школярам, студентам у новому навчальному році підкорити нові вершини знань, зустріти добрих і надійних друзів та досягти омріяної мети. Ваші здібності та наполегливість стануть запорукою визначних успіхів у дорослому житті.

Шановні батьки та вчителі! Саме на ваших плечах лежить відповідальність за виховання здорової й освіченої молоді, яка в подальшому розвиватиме та зміцнюватиме нашу державу.

Усім вам, дорогі друзі, зичу мирного неба, щастя, міцного здоров'я, щоб кожен крок, який ви зробіте в цьому році приносив задоволення, радість буття, низку успіхів і перемог.

Щасливого навчального року!

Володимир АНДРІЄЦЬ,
Лосинівський селищний голова

СТАРТУВАВ НОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Розпочалися заняття в навчальних закладах Лосинівської ОТГ. Уперше сіли за парти в громаді 40 першокласників, з них у Лосинівці – 33, в Сальному – 4, в Шатурі – 3. Всього у 2019/2020 н.р. навчається 452 учні.

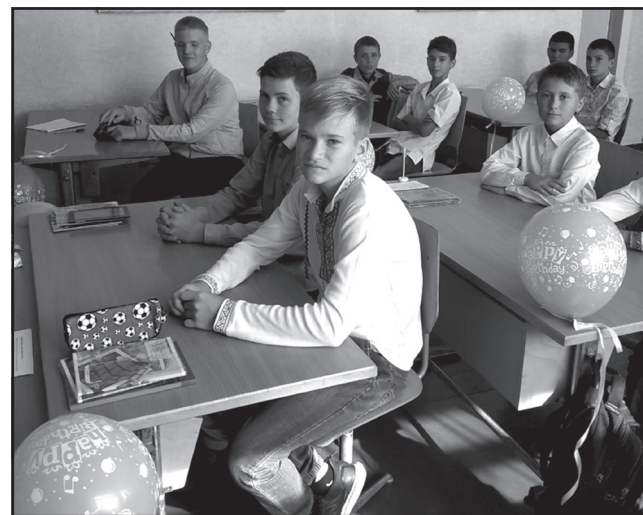
Цьогоріч продовжують вживатись заходи, спрямовані на створення нового освітнього середовища, шляхом зміцнення матеріально-технічної бази закладів освіти, в тому числі – опорної школи.

У 2019 році за бюджетною програмою «Здійснення методичного та матеріально-технічного забезпечення діяльності закладів освіти» школи ОТГ отримують підручники для 2-х, 5-х, 6-х та 11-х класів. За власні кошти селищної ради закуплені підручники для 8-х класів на суму понад 26 тис.грн. В школах Лосинівської ОТГ навчається троє учнів з особливими освітніми потребами, з них: двоє дітей за індивідуальним навчальним планом та одна дитина в інклюзивному класі.

115 здобувачів освіти відвідує групу продовженого дня. Для проведення гурткової роботи ЦДЮТ виділили (54 години): художньо-естетичного, гуманітарного та військово-патріотичного напрямків, у яких буде займатися 180 школярів.

Загальна кількість учнів, які проживають за межею пішохідної доступності в селах громади, окрім смт. Лосинівки – 91. Всі вони підвозяться до місць навчання за п'ятьма маршрутами з дев'яти сіл громади, з них 39 дітей власним шкільним автобусом та 52 дітей – орендованим.

**За даними ВІДДІЛУ ОСВІТИ, СІМ'І, МОЛОДІ
ТА СПОРТУ ЛОСИНІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ**

І ТЕРНИ, І ЗОРІ!

Головний інженер Лосинівського хлібокомбінату Олексій Сергійович Перевідін запрошує мене у свій кабінет.

– Зайдіть на хвилинку? Маю для вас сюрприз.

Моя цікавість розгорається. Заходжу і одержую з його рук маленьку книжечку. Погляд одразу ж спрямовую на титулку. Станіслав Реп'ях «І терни, і зорі. Портрети земляків (Володимир Вощевський)». А ще фото чоловіка в полі. Розгортаю цю книжечку. В очі впадає автограф – Олексію Сергійовичу та його сім'ї на пам'ять. Підпис і дата: 05.08.2005 р.

– Володимир Олексійович Вощевський, чули про такого? – спостерігаючи моє захоплення, озивається питально знайомий.

– Дещо чув, – відповідаю загальною. – Знаю, що бізнесмен, живе і працює в Ніжині.

– Бізнес бізнесом, а людина він з великої літери, – зауважує Олексій Сергійович. – Прочитайте? Самі переконаєтеся.

Ось так я і заглибився у читання цієї крихітної брошури.

Треба віддати належне Станіславу Опанасовичу Реп'яху (нині покійному) – розповів він про свого далекого родича лаконічно і змістовно. Подав її на тлі життя прашурів героя, далеких і близьких йому. Що само по собі викликає живий інтерес, навіть захоплення. Нелегка склалася їхня доля. Багато страждань і поневірянь зазнали вони. Але за будь-яких обставин залишалися людьми, для яких головне – чесність, порядність, турбота не тільки про себе, а й про інших.

З перших сторінок постають перед читачем образи – матері героя – Ольги Кузьмівни, вродливої жінки, лікаря за фахом та батька – Олексія Панасовича, який пройшов нелегкі випробування на фронті, мав за плечима Прилуцьку автошколу, чималий стаж роботи. Жило подружжя Вощевських спочатку в Макіївці. Там, 10 серпня 1953 року, і народився син Володимир. Невдовзі подружжя перебралося до Лосинівки. Ольга Кузьмівна стала працювати у районній лікарні, а Олексій Панасович – водієм вантажівки.

Ріс хлопець міцним, непосидючим і допитливим. У 1957 році в хаті Вощевських народилася Валя. Авторитет Володі підір: тепер він не найменший. Дитинство хлопця проходило як і в усіх сільських дітей. Грався з однокашниками, любив залізити в кабінку батькової вантажівки, щоб поїхати з татусем по полях. Любив купатися. Олексій Панасович часто їздив у командировки. Одного разу привіз синові дитячий велосипед. І це було справжнє свято у житті Володі.

Пам'ятає Володимир Олексійович і свого дідуся – Кузьму Семеновича Жа-

дана, який відбував покарання «на хімії» в Казахстані, а після смерті Сталіна був виправданий і реабілітований, повернувся до Ніжина. Там і жив з дружиною Ульяною Антонівною. Канікулярні поїздки Володі до дідуся були традиційними. Ось де можна було по-справжньому розважитися. А коли повертався додому, в Лосинівку, про свої враження від поїздки розповідав ровесникам.

Навчався хлопець спочатку у Лосинівській початковій школі №1. Перша вчителька – Зинаїда Костянтинівна Сосновська – прищепила школяру Вощевському любов до «науки», вміння творити добро, рости його у своєму серці і сіяти в інших душах.

Далі була Лосинівська середня школа, яка розкрила здібності і захоплення школяра. Дружив зі спортом, тонко відчував красу довкілля, захоплювався кінофільмами. А ще працював фізично, бо що то за сільське життя без праці! Не згледівся як і вісім класів закінчив. Куди йти? Їхати далеко – грошей нема. Та й чого їхати? Ось під боком технікум механізації. Володимир склав екзамени і став учнем цього навчального закладу. Навчався добре. А екзаменом на трудову та життєву зрілість стала для нього практика в селищі Замглай Ріпкинського району, де розташований найбільший натоді в Україні торфобрикетний завод. Там і працював півроку. По закінченню технікуму позвали в армію. Опинився спочатку у Полтаві, в навчальному центрі підготовки молодших командирів зв'язку. Незабаром очолив відділення. Функціонував у Полтаві і сільськогосподарський інститут з факультетом механізації. Хутенько Володя залагодив справу з керівництвом військової частини і одержав дозвіл на заочне навчання. Після проходження служби повернувся додому. Отримав направлення на посаду інженера Лосинівської «Сільгосптехніки». Розумного, енергійного, беручого юнака одразу ж оцінив колектив, обрав секретарем комсомольської організації підприємства. А далі – пішло-поїхало. Працював інструктором Ніжинського райкому партії з питань організаційно-партійної та кадрової роботи. Став на рушник. Взяв у супутниці медичну

сестру Ніну Гавриш. Спочатку наймали хатинку, а через два роки одержав квартиру. Невдовзі народилася донька Оля, велика радість і велике щастя молодого подружжя. Володимир Олексійович одержав нову посаду – очолив партком Ніжинського ремонтного заводу, де працював вісім з половиною років. Оскільки це підприємство військове, тут панував відповідний порядок, не шкутильгала дисципліна. За направленням Київського військового округу навчався у Вищій партійній школі при ЦК Компартії України і успішно закінчив її. Історичні події 1991 року застали нашого земляка на посту голови контрольно-ревізійної комісії при Ніжинському міськомі партії. Партократи, чиї руки лежали на важелях реальної влади, продумували ситуацію, шукали шляхи для розграбування країни. Чесні ж служакі, які намагалися не затмарити своєї порядності, хотіли прямо дивитися в очі людям, тому й опинилися «на нулі». Володимир Вощевський лишився без роботи, довелося починати життя спочатку. Подався на залізницю. Працював і майстром по ремонту електродвигунів у ще існуючому ДТСААФі. Їздив у часті відрядження по всій території колишнього СРСР. На цих теренах збагнув деякі нюанси комерційної роботи. А тут почала створюватися фірма «Некос» – «Невідомий космодром», серед співзасновників якої були знані космонавти і двоюрідні брати Володимира – Валерій та Микола Вощевські. Вони й запропонували йому стати провідним спеціалістом «Некоса». «Некос» швидко реорганізувався в «Агронафтопродукт». У Ніжині виникла нафтобаза, бензозаправки, станція технічного обслуговування, кафе, господарем яких був Володимир Вощевський. Під орудою Вощевських опинився Лосинівський молокозавод, де вони були акціонерами, а потім добилися виділення його у самостійну структуру. Влився в неї і колектив сільгоспідприємства «Шатурське» на чолі з Миколою Дерезенком.

Директором фірми «Агронафтопродукт» у Ніжині, головою правління Лосинівського молокозаводу і

сільськогосподарського підприємства «Шатурське» став Володимир Олексійович Вощевський. Цим завдячував двоюрідним братам Валерію Миколайовичу та Миколі Миколайовичу Вощевським, керівникам «Сінкомхолдингу».

Фірма «Агронафтопродукт» передовсім піклувалася про трудівників землі. Допомогала сільгоспвиробникам пально-мастильними матеріалами, технічними засобами, зокрема, реалізацією акумуляторів. Працювала з прибутком, вчасно виплачувала заробітну плату, податки.

Володимир Олексійович був у рядах Української селянсько-демократичної партії. У політику пішов тому, що хотів побачити село в Україні заможним, красивим, щасливим.

Нині герой оповіді – підприємець Володимир Вощевський – на заслуженому відпочинку.

Невеличка книжечка Станіслава Реп'яха змістовна, правдива, глибока за змістом, значима за сутністю. У ній все: любов і обов'язок, вірність, невтомність, прагнення героя творити своє життя, бути його господарем. Це – звіт совісті і сумління героя.

Оповідь також наближена до нашого краю, тому що розповідає про відомого у бізнесових колах України нашого земляка. Але пізнавальне значення видання цим не вичерпується. Воно вчить нас також берегти знання про свій родовід, досліджувати його, цінувати і захоплюватися, любити людей. У ній прекрасний матеріал для краєзнавців, виховної роботи з підростаючими поколіннями.

Микола БОРЩ

ПРО ЗМІНИ У ПЕНСІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

З введенням поняття страхового стажу з 1 січня 2004 року стало не важливо, скільки людина фактично працювала – значення має протягом якого періоду і скільки сплачував роботодавець за неї до Пенсійного фонду. Про страховий стаж сьогодні розповідає заступник начальника Головного управління Пенсійного фонду в області Наталія БІЛОЗУБ.

– Чи може хтось добровільно не сплачувати страхові внески в Україні, згідно з законодавством?

– Єдині, хто не може добровільно платити, – це люди, які офіційно працюють за трудовим договором. За них повинен платити роботодавець.

– Чи зараховується навчання за денною формою навчання у вищих і середніх навчальних закладах, на курсах з підготовки кадрів, підвищення кваліфікації та перекваліфікації, в аспірантурі, докторантурі і клінічній ординатурі до страхового стажу?

– Навчання у навчальних закладах зараховується до страхового стажу лише до 1 січня 2004 року. Від початку 2004 року період навчання до страхового стажу не зараховується.

– Чи зараховується декретна відпустка до страхового стажу?

– Юридично, є дві різні відпустки. Перша називається – відпустка в зв'язку з вагітністю та пологами. Вона розпочинається за 70 днів до пологів та закінчується, як правило, через 56 днів після пологів. Друга – це відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею

трирічного віку. Вона розпочинається з 57-го дня після пологів і закінчується, коли дитині виповнилося три роки. Таким чином, період відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку належить до страхового стажу.

– Період військової строкової служби зараховується до страхового стажу?

– Так, Міністерство оборони України сплачує за строковиків та контрактників страхові внески. До речі, страховий стаж також зараховується особам які перебувають на строковій альтернативній (невійськовій) службі; на фронті або беруть участь у бойових діях, служать у воєнізованих формуваннях, гірничорятувальних частинах і аварійно-рятувальних підрозділах, створених відповідно до законодавства України. А також служба в органах державної безпеки, внутрішніх справ та Національної поліції, незалежно від місця проходження служби.

– Чи враховується безперервність стажу при розрахунку пенсії?

– На даний час безперервність стажу роботи при призначенні пенсії не дає ніяких пільг.

– Який страховий стаж потрібно мати, щоб вийти на пенсію?

– Пенсійна реформа суттєво змінила умови виходу на пенсію для українців. Зокрема, були переглянуті вимоги до пенсійного віку і кількості років страхового стажу. Станом на поточний рік піти на пенсію громадяни України можуть в 60, 63 або 65 років залежно від накопиченого за роки трудової діяльності страхового стажу.

– Як розраховується пенсійний стаж при нарахуванні пенсії?

– Пенсійний стаж в Україні обчислюється в місяцях. При цьому, неповний місяць роботи може бути зарахований до страхового стажу в повному обсязі, якщо сума сплачених за цей місяць внесків до Пенсійного фонду не менше мінімального страхового внеску. Якщо з яких-небудь причин страховий внесок був сплачений в меншому розмірі, цей період зараховується до страхового стажу як повний місяць за умови здійснення відповідної доплати (розрахунок доплати проводиться співробітниками ПФ за зверненням працівника). Без здійснення доплати, страховий стаж

визначається пропорційно сплаченим внескам (за встановленою законодавством формулою).

– Що робити, якщо не вистачає мінімального страхового стажу для призначення пенсії?

– Згідно до ст. 26 Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» наявність у людини мінімально необхідного страхового стажу дає їй право на оформлення пенсії після досягнення встановленого віку. При відсутності потрібного страхового стажу для призначення пенсії, можна укласти договір про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Це дасть можливість докупити страховий стаж. До речі, купити стаж не складно, але й не дешево. Визначитися з кількістю відсутнього стажу допоможуть співробітники ПФ при проведенні попередньої калькуляції розміру пенсії (за зверненням громадянина). Також провести обчислення можна самостійно за допомогою програми «Пенсійний калькулятор» на веб-порталі ПФУ.

За матеріалами ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ЛОСИНІВКУ ВИЗВОЛЯЛА 121 СТРЕЛЕЦЬКА ДИВІЗІЯ

Час лине досить швидко, і все далі він віддаляє нас від буремних днів Другої світової війни. Проте, перегортаючи сторінки нашого швидкоплинного життя, ми щоразу повертаємося до тих трагічних подій, написаних людською кров'ю і потом.

15 вересня 1943 року Лосинівка була визволена від німецьких загарбників. Її визволителями були бійці 121 стрілецької дивізії 60 армії під командуванням І.Д. Черняхівського. Ось коротка історія бойового шляху цього військового формування.

Дивізію було сформовано у 1939 році в Могильові. Її першим командиром був комбриг Мавричев. До складу цього військового формування входили 383, 574 і 705 стрілецькі полки, артилерійський полк та інші частини. З перших днів особистий склад дивізії потрапив в епіцентрі політичних та військових подій. Він брав участь у визвольному поході в Західну Білорусь. А у червні 1940 року виступив у новий похід — на цей раз у Литву. Вів військове формування уже новий командир Петро Зиков.

Початок Другої світової війни дивізія зустріла у складі Бобруйського гарнізону Західного особливого військового округу.

Вона одразу ж вступила у пекло війни. Вела тяжкі оборонні бої з переважаючими силами противника в Білорусії. Брала участь у Смоленській битві, в боях в Орловській і Брянській областях.

28 червня 1942 року гітлерівці почали наступ у воронезькому напрямку. Один із їх танкових ударів прийшовся на позиції 121 стрілецької дивізії. Відступаючи до Дону, полки дивізії вели тяжкі оборонні бої, виявляючи при цьому мужність і відвагу. За перший тільки тиждень було знищено 75 танків, 17 літаків, багато іншої техніки ворога, а також 6150 солдатів і офіцерів.

У липні цього ж року дивізія брала участь у боях за Воронеж. Виявивши ініціативу, генерал-майор Петро Зиков створив вільні ударні групи, які стрімко увірвалися в місто і закріпилися на стратегічно важливих об'єктах.

Окрім слова треба сказати про командира військового з'єднання — Петра Максимовича Зикова. У його бойовій характеристиці значилося: «Грамотний, вольовий, ініціативний командир. Знає сучасний бій, має великий досвід командування стрілецькими частинами». Тож не випадково бойовий генерал став обіймати пізніше посади замісника командуючого 60-ї армії Воронезького фронту, а з грудня 1942 року він був призначений командиром 18-го стрілецького корпусу.

121 стрілецька дивізія брала участь у оборонній фазі Курської дуги. У серпні 1943 року визволяла місто Рильськ. А далі — через

Роменський район Сумської області вступила на територію Чернігівщини.

За задумом командування по визволенню Чернігівської області, операції планувалися починати в різний час, вони немов перекривали одна одну, не давали можливості маневрувати супротивнику резервами, які у нього ще залишалися. Здійснення намічених операцій виконувалися шляхом ударів по флангах, оточуючи і знищуючи угруповання супротивника.

У оперативному зведенні Верховного головнокомандування Збройних сил СРСР

від 17 вересня 1943 року говорилося, що на Київському напрямку наші війська, продовжуючи розвивати наступ, зайняли понад 130 населених пунктів, в тому числі районний центр Чернігівської області Лосинівку, яку звільнено 15 вересня 1943 року.

На кінець доби 15 вересня 1943 року на штабних картах корпусних і стрілецьких дивізій 60-ї армії генерал-лейтенанта І.Д. Черняховського прямою червоною лінією був виділений районний центр Лосинівка, визволений Червоною Армією. Зайняття цього важливого стратегічного пункту позбавляло німецьке командування маневру силами і засобами між містами Ніжин і Прилуки.

На території Лосинівки у братській могилі поховані бійці, які визволяли містечко. Це — старшина Сергій Іванович Коровін, старший сержант Леонід Чопов, рядові Василь Андрійович Дягільов і Гасан Гуламов, медсестра Марія Іванівна Внукова.

Продовжуючи наступ, дивізія форсувала Дніпро і стрімко увірвалася в Київ.

У лютому 1944 року почалася Рівненсько-

Луцька наступальна операція, внаслідок якої було визволено місто Луцьк. Але ворог не хотів так просто віддавати місто, тому перейшов у наступ. 121 стрілецька дивізія брала участь у оборонних боях за утримання міста і виявила при цьому високу стійкість і героїзм. Імена героїв цієї операції викарбувані на гранітних плитах величного меморіалу слави, що в центрі міста Луцька, на братських могилах у селах області.

Далі на стрілецьку дивізію чекала визвольна місія у країни Європи — Польщу і Чехословаччину.

За бойові заслуги дивізія удостоїла почесних найменувань «Рильська» і «Київська», нагороджена орденом Червоного Прапора, Суворова II ступеня, Богдана Хмельницького II ступеня. В її рядах воювало близько 50 Героїв Радянського Союзу.

121 стрілецьку дивізію очолювали:

Бушин Михайло Алексійович (22.12.1942 - 14.03.1943), полковник;

Ладигін Іван Іванович (15.03.1943 - 22.07.1944), генерал-майор;

Доценко Петр Митрофанович (23.07.1944 - 23.11.1944), полковник;

Генералов Іван Петрович (24.11.1944 - 09.12.1944), полковник;

Буштрук Данило Іванович (11.12.1944 - 03.04.1945), полковник;

Дряхлов Іван Дмитрович (05.04.1945 - 11.05.1945), полковник.

У липні 1945 року дивізію розформовано.

У 70-80-ті роки 20 століття у Лосинівці існував музей бойової слави, який очолювала краєзнавець Ніна Степанівна Рухайло. Юні краєзнавці під її керівництвом проводили активну пошукову роботу. Підтримували

тісні зв'язки із колишніми воїнами 121 стрілецької дивізії. Збирали матеріали про бойовий шлях цього військового з'єднання, її командирів і солдатів. Листувалися з ними, запрошували у гості.

У музеї існував стенд, який розповідав про це. Школярі добре знали життєвий шлях генерал-майора, командуючого 121 стрілецької дивізії Івана Івановича Ладигіна. Саме під його керівництвом був звільнений наш населений пункт. Володіли матеріалом про командира взводу санітарів 574 стрілецького полку Василя Олексійовича Коляду, який виніс з поля бою 101 бійця, евакуював 2000 поранених бійців, за що одержав звання Героя Радянського Союзу. Незабутньою була зустріч лосинівських школярів із Андрієм Васильовичем Костіциним, колишнім фельдшером 170-го медико-санітарного батальйону, який останній період життя проживав у Чернігові. Ветеран 121 стрілецької дивізії цікаво розповідав про війну, про роботу медпрацівника на фронті, читав свої вірші. Пам'ять колишніх випускників школи зафіксувала також зустріч з колишнім командиром танка, Героєм Радянського Союзу Юрієм Михайловичем Сагайдачним. У 1943 році він закінчив Чкаловське танкове училище і одразу ж направлений на фронт. Визволяв Сумщину і Чернігівщину, виявив героїзм під час форсування Дніпра. Велася жава переписка з політруком Серавіним, подружжям Бремів. Капітан Василь Семенович Брем був начальником 1-ого батальйону 14 винищувальної бригади. За мужність і відвагу під час визволення Сумщини він був нагороджений орденом Олександра Невського. Як не згадати сьгодні і зв'язківця Якова Нестеровича Вітряка, який мужньо боровся за життя, витримавши чотирнадцять пластичних операцій і якого в його горі морально підтримували лосинівці.

Після себе фашисти лишили жахливу розруху в Лосинівці і Лосинівському районі. Ось свідчення ряду історичних документів. Довідка про орієнтовні розрахунки знищеного та насильницького вивезеного населення до Німеччини за період тимчасової окупації Чернігівської області від 23 листопада 1943 року фіксує таку статистику: на 1 липня 1941 року у Лосинівському районі проживало 42016 чоловік. А на 1 листопада 1943 р. - 33082. Тобто, населення зменшилося на 78,7%. У відомості про кількість знищених дворів по Лосинівці зафіксована цифра - 62. На каторжні роботи до Німеччини було відправлено з селища 25 жителів. Закатовано під час окупації 24 чоловіки.

Полита кров'ю і потом, омита сльозами, оживала і відроджувалася лосинівська земля.

Микола БОРЩ

**Виноградную косточку в теплую землю зарю,
И лозу поцелую, и спелые гроздья сорву,
И друзей созову, на любовь свое сердце настрою,
А иначе, зачем на земле этой вечной живу.
(Булат Окуджава. ГРУЗИНСКАЯ ПЕСНЯ)**

Коли поглядом обвів виноградник Світлани Руденко, застиг від подиву. На мене дивилися стрункі ряди виноградного багаття, а його зелене море листя грало всіма відтінками барв — від чорно-зеленого до жовто-зеленого.

Саме небо дарувало цій виноградній стихії розсипи сліпучого срібла, а сонце вкривало кожен листочок такими витонченими мережками, що навряд художник зміг би таке диво намалювати на папері.

Все тут для мене було повите тасмницею. Буйна лоза. Сонячні ягоди, в яких ніби поєдналися енергія всемогутнього світла й життєдайні соки землі. Листки, що перешіптувалися потайним шелестом. Мить зупинилась для мене. Дав волю уяві — й відчув, як уже став часткою цієї дивовижної зеленої стихії. Її неперевершеної краси і досконалості.

І погляд господарки — пані Світлани — теж видався мені тасмничим. Коли розповідала про секрети догляду за виноградом, здавалося, що для неї, крім цих розкішних кущів, нічого більше на світі не існує. Вона уявлялася мені сумлінним вартовим, що стоїть на захисті цієї краси, є її гарантом від усіляких хвороб і небезпек.

Та що там говорити? У цьому винограднику саме повітря, здавалося, несе в собі відтінок кожної виноградної ягоди. Фіолетовий, темно-синій, золотисто-жовтий, рожевий, навіть шоколадний.

Виноградник Світлани Руденко

Чи Світлана професіонал у своєму захопленні, чи садівник-аматор — сказати важко. Скоріше, перше. Та й про площу насаджень — чи це плантація, чи діляночка землі — однозначної відповіді не дам. Однак це головне. Уся наша бесіда з господаркою стосувалася виключно її «рослинного» захоплення.

Моя співрозмовниця стверджує, що на лосинівських чорноземках легко і просто можна вирощувати виноград будь-яких сортів. На даний момент вона має їх аж 70. Не кожен садівник України, погодьтеся, може похвастатися такою собі виноградною колекцією. На досягнутому не зупиняється. Виноградні кущі продовжує виписувати (на базарах садженці не купляє принципово). Хоча з цим раніше теж були проблеми. Дуже багато неправдивої інформації поширено в Інтернеті. Продавці саджанців хвалять те, що їм вигідно продати, а не те, що нам вигідно посадити, говорить моя співбесідниця.

У лосинівської господарки виноградарки ростуть та плодять, також є персикові дерева, ожина, хурма.

Все почалося, — згадує Світлана, — десть років дев'ять-десять назад.

Із звичайнісінького експерименту. А далі — турботлива, клопітка праця.

Тепер із початком серпня й аж до зими у цієї дбайливої господарки справжнє виноградне царство.

Як вона дає раду цьому розмаїттю сортів, один Бог (та, певне, вона сама) знає. Хоча виноградник у неї розбитий на стрункі ряди лози, дбайливо підв'язаної, сорти висаджені вперемішку. Так, каже вона, краще відбувається запилення.

Я серед ночі вам розкажу, де який кущ росте, — починає ділитися зі мною своїми секретами та нюансами догляду за виноградом Світлана, а тим часом дбайливо обриває листя з лози, що нависає над важкими гронами. Щоб сонцю та й вітру був більший доступ до ягід, — пояснює мені.

Я дивлюся на те диво і не можу відвести очей: цілі купи розкішних кетягів так і обліпили кущі, так і гинають лози під непомірною вагою.

Хороший і соковитий врожай, — продовжує вона, — залежить від дотримання сотні правил, запам'ятати які з одного разу просто неможливо.

З одного куща в середньому можна зібрати 30-50 кілограмів смачного та ароматного винограду. Є ранні сорти винограду, є

й пізні. З кінця березня — початку квітня (залежно від температурного режиму) потрібно знімати укриття на винограднику, але саму лозу слід залишити прищепленою до землі. Важливо не заплітатися із відкриттям виноградних кущів, тому що частина бруньок, які розпустились у темряві, може загинути не тільки від раптової зміни температури, а й від різкого переходу до яскравого освітлення. Як тільки почнуть рости бруньки, обов'язково слід підживити кущі мінеральними добривами. Цвіте виноград за температури 25 градусів. По цвіту уже можна визначити майбутню якість грона. Якщо виноград ростиме, як йому заманеться, він пустить соки на листя й верхівку, а в нижній частині не утворить грона, або вони будуть дрібними. Тому необхідно навчитися правильно обрізати виноград восени або навесні та видаляти пагони. Це стане запорукою того, що на нижніх рукавах (основних гілках) ягоди будуть великого розміру, а їх смак значно покращиться. Протягом літнього сезону виноград розвивається, наповнюється соками, викидає китиці ягід і досягає.

Кожен сорт винограду приваблює по-своєму. Мускатні сорти є одними із найсмачніших та й вино з них якісне.

Тепер слово і за мною. Світлана налагодила виробництво свого авторського вина. Для сімейного споживання. Каже, що воно має неперевершений аромат і чудовий смак. Запрошувала спробувати, але відмовився. Робота перш за все!

Нині виноградник Світлани Руденко стереже домашній песик, але хазяї вже обгородили площу залізним парканом, бо... крадуть урожай. І це було б півбіді, якби разом із тим не нищили кущі.

Свій врожай виноградарка найчастіше продає на базарі в Лосинівці.

Ще раз нагадаю читачу: виноград має цінні харчові і лікувальні властивості. Він містить легкозасвоювальні цукри, кислоти і мінеральні речовини, з яких особливо слід виділити глюкозу. Ягоди поліпшують обмін речовин, вони корисні при виснаженні організму, а також при серцево-судинних захворюваннях, некрозах, хворобах печінки. Тож, коли побачите Світлану зі своїм урожаєм на базарі, не задумуючись, робіть покупку.

Можу вас запевнити — не пошкодуєте!

Микола БОРЩ

ЛАМАЮ голову, який би матеріал підготувати до Дня фізичної культури і спорту України (14 вересня його відзначають), а тема сама вже напрашується для висвітлення. Перед очима постає оновлений спортивний майданчик, що розміщений на території Лосинівської опорної школи.. Який красень! Яка досконала робота! Любо-мило подивитися. Захопленню немає меж!

Зовсім недавно тут вирувало будівництво. І не на жарт. На спортивному майданчику виднілися гори щебеню, гуркотіла техніка. Жваві і енергійні хлопці із ломами й лопатами без втоми колупали гумове покриття, виносили його за межі майданчику.

Хотілося тоді підійти та розпитати, що, власне, відбувається. Але не наважився. Відчув – ще не час. Навіщо заважати.

Зараз же час настав. Звертаюся за інформацією до директора Лосинівської школи Валентини Гапоненко. Та охоче розповідає. Одразу ж називає прізвище ініціатора будівництва – Дмитра Ткача. Лосинівчанин. Закінчував Лосинівську школу. Зараз проживає у Києві. Вирішив селищу зробити подарунок. Тому не гаяв часу. З серйозними намірами взявся за справу. А заодно і всіх бажаючих закликав

на допомогу. Заклик одразу ж було почуто. Зійшлося немало охочих попрацювати. Мова ж тут йшла про найголовніше - спорт. А з ним у дружбі чи не більша половина молоді та юні селища. Для одних він зміст дозволя, для інших - захоплення, є й такі, що вбачають у ньому сенс життя. Тож як не відгукнутися на таку пропозицію!

Чому на цьому спортивному майданчику зупинив свій вибір пан Дмитро? Що не кажіть, застарів він уже. Не той став, що колись був. Потребував модернізації. А конкретніше – кардинального ремонту. Тож наш земляк вирішив замінити старе покриття на більш сучасне.

І ось робота завершена. Гумове покриття замінено на сучасне штучне, майданчик оснащений новими огорожувальними сітками. На мій погляд, говорить Валентина Олексіївна, - соціальний показник є найголовнішим в оцінці результату проекту, адже, безумовно, буде підвищений рівень охоплення дітей фізкультурою та спортом, активізується мотивація здорового способу життя, учні будуть зацікавлені новими видами роботи на уроках фізичної культури, штучне покриття зменшить ризик травмування..

Не завадило б кожному жителю громади хоча б раз у житті побачити цей оновлений спортивний майданчик. Переконали: є на що подивитися, а тим більше – чим полюбуватися! Я ж у даному випадку не оминув нагоди висловити своє захоплення: побільше б таких ентузіастів і такого ентузіазму. Тоді б життя нашої громади стало набагато змістовнішим і веселішим.

А Дмитру Ткачу велике спасибі. За турботу і уболівання. За небайдужість і бажання бути корисним громаді.

У День фізичної культури і спорту України (хоча і з невеличким запізненням) моє фізкульт-привіт і хлопцям, котрі доклали рук до будівництва. Молодці. Постаралися на славу!

Микола БОРЩ

На сторінках розгорнутої книги під назвою – ДИТИНСТВО

«Справа майстра величає», - так говорять про людину, яка своєю працею прикрашає світ, сповнюючи його добром та любов'ю. Так говорять про людину, яка виховує дітей, вкладаючи в кожного з них частинку своєї душі.

Вихователь має особливе покликання – плекати любов в своєму серці, щоб дарувати її найдорожчим, своїм діткам, адже чужих дітей не буває.

Кожного ранку, прямуючи стежинкою до дитячого садка вихователь занурюється в світ дитинства, поринаючи в лагідні обійми безтурботної чистої дитячої душі. Зустрічаючи кожну дитину, вихователь свідомо бере на себе надзвичайну відповідальність, яка потребує максимум зосередженості та душевних сил. Виховуючи дитину, педагог постійно працює над самовдосконаленням та вихованням самого себе.

Історія великої держави починається з історії кожної окремої людини, кожної сім'ї, колективу, підприємства чи установи.

Лосинівський заклад дошкільної освіти «Сонечко» також є частинкою історії своєї країни, рідного селища, освітянської родини. А творці цієї історії – люди: колектив закладу і діти, його вихованці та їх батьки.

На вулиці Троїцькій в розкішній зелені дерев та кущів потопає світла, затишна двоповерхова будівля, яка кожного дня наповнюється дзвінками дитячими голосами.

Майже чотири десятиліття назад перед маленькими лосинівчанами відкрились двері «Сонечка» в чудову країну казок, ігор та знань.

В 1979 році в травні місяці садочок розпочав свою роботу на 8 вікових груп. І це вже був ясла-садок на 150 місць, до якого приймали дітей до 1 року. В новобудову завезли нові меблі, іграшки, фізкультурно-спортивний інвентар – всього було вдосталь! Належним чином облаштовано та впорядковано і територію садочка, де розміщено дитячі ігрові майданчики для кожної вікової групи, великі стаціонарні тіньові навіси.

Першою господинею закладу була Гребельна Надія Миколаївна. В 1984 році на посаду керівника закладу була призначена Ткач Ніна Іванівна, яка очолює садочок і нині.

Дитсадок розвивався, попит на його відвідування збільшувався, адже зростає і контингент самих дітей селища. Приємно згадати вихователів, які залишили добрий слід у пам'яті своїх колег та стали справжнім прикладом інтелігентності та культури для педагогів нового покоління. Це люди, які дійсно віддавали свої серця дітям. З великою повагою ми згадуємо Чаленко Ольгу Анатоліївну, Соловйову Софію Іванівну, Пармінську Валентину Іванівну, Литовченко Аллу Геннадіївну, Талалайську Наталію Григорівну, Назаренко Євдокію Іванівну, Корноух Олену Федорівну, музкерівника Донець Олександру Миколаївну, медсестру Кудлай Галину Трохимівну, помічників вихователя Топольську Галину Степанівну, Кабріль Євдокію Іванівну, Авраменко Ніну Олександрівну, Петрик Олександру Іванівну, Заболотню Наталію Миколаївну, Талалайську Любов Григорівну, кухарів Олійник Марію Семенівну, Талалайську Катерину Федосіївну.

На сьогодні в садочку функціонує 5 вікових груп: дві старші, середня, молодша та ясельна, кількісний склад дитячого колективу становить 80 вихованців. В дитсадку створені необхідні умови для розвитку навчання та виховання дітей: затишні, естетично оформлені групи, гарне предметно-розвивальне середовище, дидактичні матеріали, що підібрані згідно вимог Програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля».

На належному рівні організована санітарно-профілактична та оздоровча робота, в практиці роботи використовуються нові форми і методи оздоровлення дітей. Велика увага приділяється організації харчування дошкільнят. В садочку організовано трьохразове харчування, яке містить весь набір рекомендованих продуктів.

Основні завдання, які ставить перед собою колектив, – це зміцнення здоров'я дітей та встановлення партнерських стосунків із батьками, формування національно-свідомої особистості, виховання поваги та інтересу до культурних надбань українського народу.

Орієнтуючись на потреби сьогодення, побажання батьків, індивідуальні здібності дітей, використовуються перевірені практикою власні надбання та інноваційні освітні технології. Організація навчально-виховного процесу в дошкільному закладі підпорядкована принципу природовідповідності та цілеспрямованості – всю роботу з дітьми треба починати з раннього дитинства, з того періоду, коли закладаються основні їх моральні якості, коли їх серце відкрите для добра, коли вони вчаться шанувати, любити і берегти людські цінності.

Доля кожного малюка залежить від того, хто його виховує, хто є першим наставником, педагогом. Тому наш колектив розуміє, що кожна дитина як особистість потребує особливої уваги, теплоти, професійної турботи. Весело живуть малюки у нашому закладі. Щоранку їх зустрічають дбайливі педагоги, протягом дня дітлахи мають змогу не лише навчатися, а й розважатися, відпочивати. Багато цікавих свят, лялькових вистав готують музичний керівник

та вихователі разом зі своїми вихованцями. Діти тут ліплять, малюють, виготовляють аплікації, оригами, граються, фантазують, створюють власний світ.

Головне наше досягнення – це дитячий сміх, що не змовкає протягом багатьох десятиліть! Ми змогли виховати у своїх стінах представників різних професій. Та пишаємося, насправді, не цим, а тим, що плекаємо просто хороших людей, здатних прийти на допомогу, які стали дбайливими батьками і справжніми громадянами рідної країни.

Вихователь-дошкільник є щасливою людиною, адже щастя полягає в тому що душа кожного дня молодіє і збагачується. Зернятка людяності і добра, які він сіє в дитячих душах проростають і залишаються також і в його серці. Наша праця нелегка, бо частенько нам доводиться виховувати не тільки дітей, а й їхніх батьків – це потребує великого професіоналізму та неабиякого терпіння. І в День дошкілля ми бажаємо всім освітянам натхнення, невичерпної енергії та оптимізму, творчої наснаги, міцного здоров'я, душевного тепла. Хай серце повниться любов'ю і ніжністю, а розум дістає глибини мудрості.

Лідія ПЕТРИК,
вихователь ЗДО «Сонечко»

Если вы есть – будьте первыми, Первыми, кем бы вы ни были.

Ці рядки з поезії Роберта Рождественського особливо близькі серцю вчителя Лосинівської школи Ніни Дмитрівни Авраменко. І не тільки тому, що літературна класика благодатно діє на її свідомість. Притягує актуальністю, заворожує емоційністю. Педагог не сидить на місці, не задовольняється тим, що має, хоче знати більше. Прагне справжнього, повноцінного духовного життя, а не рослинного, не оранжерейного. Відчуває потребу у самовдосконаленні. Поезія ж шліфує думки, прагнення, веде впевнено і цілеспрямовано по життю. А вищезгадані рядки стали епіграфом до творчого пошуку, душевного неспокою, інтелектуальних відкриттів учителя.

Ніна Дмитрівна у 1983 році закінчила Київський педагогічний інститут імені Горького. У 1989 році прийшла працювати в Лосинівську школу. З того часу і дітей навчає, і сама навчається разом з ними. Що для цього робить? Уважно слідкує за подіями, що відбуваються у світі в Україні. Читає фахову літературу, її передплатує регулярно. Відвідує всеукраїнські педагогічні форуми, обласні тренінги. За досвідом вирушає навіть за кордон – до Польщі. А ще постійно і ретельно працює в архівах. Досліджує історію Лосинівки. Її етапи розвитку, події, людей. У цьому захопленні вона не сама. Її старанними помічниками є обдаровані школярі Лосинівської школи, які над усе люблять історію, захоплюються нею, прагнуть здобути ази дослідницької роботи і, безперечно, одержати перемоги у престижних конкурсах, захистах робіт в Малій академії наук! Але і це ще не все. Лосинівський педагог бере активну участь у різноманітних фахових конкурсах. І все це допомагає їй бути, так би мовити, на плаву. Тобто, рости методично. Іти в ногу з часом. Бути, врешті-решт, сучасним педагогом.

У цьому році Ніна Дмитрівна святкує свій 30-річний ювілей освітньої діяльності. А це нагода підвести певний підсумок роботи. Згадати пройдений шлях, відновити у пам'яті досягнення, накреслити плани на майбутнє.

Через усе своє життя досвідчений лосинівський педагог несе у серці мудру неньчину настанову: дякуй Богу, що дарує тобі розум і терпіння, талановитих учнів і гарних людей. У цій філософській сентенції Ніна Дмитрівна вбачає центр власного світосприйняття, який не дає звести себе наманівці, дарує оптимізм і насагу, допомагає долати труднощі, перешкоди, вказує правильний шлях до поставленої мети.

Моя розмова з Ніною Дмитрівною одразу набирає змістовного характеру. Уважно прислухаюся до її кожного слова. Думки виважені, переконливі. Сама ж оповідачка серйозна, зосереджена. В очах іскринки душевності, привітності, доброти. Здається цей клубок чеснот має ось-ось безліткою іскринкою вибухнути яскравим феєверком і осіяти класну кімнату.

– Мені таланило на розумних учнів, – бадьоро починає свій вступ вона. – Вигулярний Віталій, Іванченко Сергій, Сороколіт Яна, Лаврінець Аліна, Андрійці – Олексій і Богдан, Петрик Женья, Гуга Ліза, Бондаренко Катя. Я з ними зростала разом. На індивідуальних заняттях, при підготовці до захисту науково-дослідницьких робіт, під час участі у найрізноманітніших міжнародних та всеукраїнських конкурсах. Наша дружба, незважаючи на те, що більшість з них – колишні випускники, продовжується. Хтось поринув у світ історії, присвятив їй своє життя. Мову ведуть про Аліну Лаврінець. (Хіба не найбільше для вчителя щастя – коли почесну місію сівача добро і вічного продовжує твій вихованець? – від автора). Хтось обрав іншу професію. Біди в цьому немає. Головне в тому, що моя праця не пропала даром. Я постійно працювала над собою, вдосконалювала свої уміння,

зуміла дійти до розуму і серця своїх вихованців. Впевнена, вони вирости справжніми патріотами України, які своїм життям і роботою принесуть користь своїй державі. Я не обірвала з ними зв'язків. Постійно спілкуюся у телефонному режимі й нині. Бувають моменти, коли бачимось, зустрічаємось. Вони щиро, без будь-якого лукавства розповідають про себе, про свої справи. Іноді, при потребі, я виступаю радником. І так хочеться, щоб кожне моє слово знадобилося у їхньому житті. Мої учні – це ж мої діти!

– У свій час, – продовжує далі Ніна Дмитрівна, – мені поталанило і з наставниками. Перший, хто надав мені практичну допомогу під час роботи у Лосинівській школі, був Іван Тимофійович Горбань. Людина високоморально, благородна, ерудована, він викликав одразу мое захоплення. Я прислухалася до його життєвої мудрості, вчилася у нього педагогічного такту. Розуміла, що учень повинен втішатись не від того, яку одержить оцінку, а від того, як він розвиває свої обдарування, увагу, уяву, пам'ять, мислення, як зміцнює здоров'я, виробляє риси, необхідні в житті – спостережливість, організованість, дисциплінованість, самостійність, творчість. Іншими моїми наставниками були Наталія Олександрівна Лавренко, Паша Дмитрівна Сукач, Ганна Герасимівна Шматок. Особливе слово хочу сказати про Миколу Михайловича Завгороднього, колишнього директора школи. Його людяність завжди допомагала мені в роботі. Щоб не було, якби не виникали негаразди – завжди підтримує, підбадьорить душевним словом. І тоді ніби знову відроджувалася до творчого життя. Свою позитивну енергетику дарує мені і теперішній директор школи Валентина Олексіївна Гапоненко. Я знаю, що завжди можу розраховувати на її підтримку, допомогу, щирість і порядність.

Раз про наставників заговорила, то неодмінно згадаю і колишнього методиста районного відділу освіти Тетяну Віталіївну Черненко. Про цю чарівну жінку можна багато і багато казати позитивного. Я ж зверну увагу на її одну показову рису. У неї відсутнє почуття заздрощів. Думаю, що всі мої колеги, хто працював безпосередньо з Тетяною Віталіївною, підтримають мене. Вона раділа кожному моему успіху. І ця радість кожного разу, коли одержувала перемогу, щиро закарбовувалася на її обличчі. Маючи такого методиста, хотілося ще з більшою енергією працювати. І працювала, не покладаючи рук.

Ніна Дмитрівна продовжує: важливо дитину навчити вчитися. На жаль, багато педагогів працюють за своєю спеціальністю вимушено. У таких викладачів не вистачає життєвих сил, щоб вкласти душу в роботу, а діти цього не сприймають – вони хочуть, щоб їх любили та поважали. Якщо у вчителя відсутній інтерес до матеріалу, який він викладає, хлопчики та дівчатка це відчують й теж втраять зацікавлення.

Щоб поживити нашу розмову, педагог наводить маленький приклад із власного життя. Мій внук Артем, говорить вона, учень шостого класу полтавської

гімназії. Він має чудовий голос, бере активну участь у конкурсах. Ми з ним змагаємось. І знаєте в чому? Хто більше за рік отримає нагород. Внуку змагання на користь. Мене ж тішить те, що знайшла спільну мову з ним. А це значить, що не відстаю від життя, маю змогу викликати на своєрідний поєдинок сучасну дитину, зацікавити її, дати стимул для боротьби за перемоги.

Іноді мені закидають – навіщо тобі все це. Чи варто стільки часу віддавати самовдосконаленню? Оті вічні поїздки, отой неспокій...

На такі зауваження стараюся не реагувати. А вірніше, не брати їх до уваги. Поясню – чому? Скажіть, будь ласка, чи уявляєте ви сучасного педагога, який не освоїв комп'ютер? Не має можливості заглянути в Інтернет. Почерпнути з нього свіжі новини, новинки педагогічної науки, методичні поради, розробки. Я не уявляю такого! Тільки-но зрозуміла, що без цього мій рух вперед закінчиться – пересилила невпевненість і наполегливо взялася за справу. Ось тоді комп'ютер і відкрив для мене свої можливості.

Поїздками, конференціями, тренінгами я живу. Після них зароджується маса нових ідей, які хочеться застосовувати під час проведення уроків.

І ось тут ми впритул підійшли до самого цікавого визначення: покоління ЗЕТ. Можливо, хтось не в курсі, що це таке? Тоді слухайте авторитетну відповідь Ніни Дмитрівни: це діти смартфонів. Для них учитель не єдине джерело знань. Така дитина не здатна спокійно, тихо і терпеливо висидіти цілий урок у рутинній атмосфері навчання. Щоб не було скучно, цим дітям потрібні зміни форм і методів занять. Ось тоді у нагоді стають: робота з підручником, перегляд відеоматеріалів, дискусії, письмові таблиці. Робота з картою. Методи проектів. Це коли учень сам робить презентацію певної теми, змістовно аргументуючи свою точку зору, застосовуючи логічне мислення, опираючись на документальну базу. Нестандартні уроки, на глибоке переконання Ніни Дмитрівни, руйнують штампи в отриманні знань, умінь, навичок, викликають інтерес в учнів, сприяють їхньому всебічному розвитку і вихованню. Нестандартний урок – чудовий шанс для застосування найновіших педагогічних технологій. Він дає можливість розвивати творчі й інтелектуальні здібності школярів. Стимулює пізнавальну самостійність дитини, творчу активність, ініціативу, підвищує якість знань, знижує втомлюваність.

Творчий неспокій вчителя історії Лосинівської школи Ніни Дмитрівни Авраменко продовжується. У кінці вересня, – зізнається мені по секрету, – виїжджаємо до міста Дніпра на захист дослідницької роботи з Голокосту. Тепер уже з юним обдаруванням Талалаївською Аліною.

Хай же усе задумане Ніною Дмитрівною збудеться! Хай праця і творчість приносять наснагу і задоволення їй. А юнаки і дівчата, її вихованці, хай радують наставника своїми успіхами та досягненнями!

Микола БОРЩ

НА КОНФЕРЕНЦІЇ У ЛЬВОВІ ДІЛИЛИСЯ ДОСВІДОМ КРАЩИХ ПРОЕКТІВ

Делегація Лосинівської ОТГ у складі заступника селищного голови з питань діяльності виконавчих органів Романа Шевчуна, вчительки Лосинівської ЗОШ І-ІІІ ст. Ольги Опанасенко та старости с. Терешківка Лідії Смоленської відвідала заключну конференцію проекту «Підтримка реформи місцевого самоврядування – впровадження партисипативної моделі стратегічного планування в громадах Північної, Центральної та Західної України», що співфінансувався Міністерством Закордонних Справ Республіки Польщі і реалізувався Фондом Розвитку Місцевої Демократії (Польща) за участі регіональних партнерів (в Чернігівській області таким партнером був Сіверський інститут регіональних досліджень). Цей проект дав змогу напрацювати концепцію стратегії розвитку Лосинівської ОТГ, використовуючи польську методологію.

Конференція відбулася в чудовому місті Львові. Представники громад з різних регіонів України протягом двох днів обговорювали проблеми, з якими зіткнулися під час написання своїх стратегій. Ділилися досвідом

кращих проектів та активностей в громадах.

Цікаво було послухати Переможця проекту «Громада на мільйон» – голову Печеніжинської об'єднаної територіальної громади Ігоря Довірака. Він розповів про участь у масштабному телепроекті, перемогти в ньому. Рецепт успіху досить простий – жителі громади об'єднуються навколо єдиної ідеї з бажанням змінити свою громаду на краще. Це не просто, але разом з тим важливе завдання для органу місцевого самоврядування. Робота над Стратегією за участю якомога більшої

кількості мешканців громади є одним з інструментів до згуртування людей.

Польські представники зауважили, що в їхній країні реформи та розуміння важливості планування (зокрема стратегічного) впроваджувалися повільніше, ніж в Україні зараз. Наголосили також, що без середнь- та довгострокових планів на стабільний розвиток громадам просто не обійтися.

Найбільше запам'яталася фраза одного поляка про те, що найбільший потенціал громади – соціально-культурний. Тобто, відчуття внутрішнього сенсу кожним мешкан-

цем. А ще врізалися в пам'ять гасла:

– стратегія – це авто, а віра людей в позитивні зміни – паливе;

– без спільних, згуртованих дій не можливо реалізувати заплановане, а тому – розвиватися.

– документ стратегії відповідає на питання: «що?» і «де?» робити, планування ж бюджету дасть розуміння «коли!».

Лосинівська громада має заключний вигляд концепції Стратегії розвитку. Її у найближчій перспективі заплановано обговорити на громадських слуханнях, при цьому максимально враховувати побажання жителів громади.

Тільки разом ми зробимо нашу громаду кращою та сильнішою.

Роман ШЕВЧУН,

заступник селищного голови з питань діяльності виконавчих органів

Про бібліотеки та унікальних жінок-бібліотекарів Лосинівської громади!

З 1998 року Указом президента України 30 вересня проголошено Всеукраїнським днем бібліотек. Про бібліотекарів – представників однієї з найменш оплачуваних професій – тепер згадують раз на рік.

Кажуть, що у бібліотеках працюють або фанати книги, або ті, кому не потрібні гроші, або божевільні. Є й такі, які просто люблять свою професію, і їх більшість. Робота в бібліотеці – це не лише видача книг, відстежування новинок книжного ринку, це і безпосередній контакт із людьми, адже задовольнити запит читача – найважливіше завдання бібліотекаря.

Читач – особлива категорія людей. Вони бувають – вимогливими, байдужими, вередливими. Найвдячніші читачі – діти. Вони – щирі, безпосередні, нелукаві. Їм усе цікаво. Ці висновки роблю, переговоривши з багатьма бібліотекарями.

Я сам люблю почитати. Пам'ятаю навіть, коли вперше взяв до рук буквар. Хай вікторівці згадають нині покійну вчительку Софію Кирилівну Резвін. Наша родина жила тоді на Степу. Була там початкова школа. А вчителькою в ній – Софія Кирилівна. Я ще маленьким був. Не шкільного віку. Вештався по селу, бо батьки на роботі були. Ось ця учителька (добра подруга моєї мами) і брала мене на свої уроки. І дала мені вперше букваря. Чомусь згадую цей епізод з великим трепетом у серці. Скільки вже років пройшло, а він у пам'яті ще й досі горить яскравим світлом. Любив читати і в школі. А особливо про шпигунів-диверсантів. У старших класів перейшов на класику. Пам'ятаю шкільного бібліотекаря. Поясню і чому. У нас у школі був заведений порядок (галичани не дадуть збрехати) – атестат зрілості не одержиш, якщо не повернеш у бібліотеку всі книги, що брав. Згадую, двох в мене не вистачило. Прийшлося попотіти, допоки не знайшов. А далі був вуз. Тут уже чи хочеш, чи ні, а мусиш. Читав і українську класику, і російську, і зарубіжну. Не переставав це робити і вчителем. Галицька сільська бібліотека добре мене пам'ятає. Був у Галиці і книжковий магазин (і не тільки в моєму селі), завозили туди час від часу нові книги. Неодмінно якусь з них, що пригледілася, купував. Чомусь і це на пам'ять прийшло. Хай читач вибачає, що час від часу в сторону заносить. Тепер ось до бібліотеки лосинівської заходжу. Щось для серця і душі беру. Правда, це рідко буває. Чесно зізнаюся читачеві, запустив я цю справу – читання книг по вечорах. Хоча сторінок 5-6 щовечора «на сон грядущий» дозволю собі. Бо без цього заняття тупієш...А цього відчувати страх як не хочеться. Тому мусиш працювати над собою.

Такий ось маленький вступ. А зараз про речі серйозні.

В.о. начальника відділу культури і туризму Яна Река занесла до нашої редакції матеріал. Я прочитав його. Міна захоплення з'явилася на моєму обличчі. Яна Олександрівна провела кропітку дослідницьку роботу. Мала змістовні бесіди з бібліотекарями сіл громади. Встановила, коли ці осередки сільського просвітництва і мудрості з'явилися, хто були їхніми першими очільниками. А потім і другими, і третіми-четвертими. Який фонд вони мають. Досить цікавий матеріал. Думаю, що кожен сільський мешканець, а особливо люди старших поколінь, прочитавши цю краєзнавчу розвідку, згадають і себе в бібліотеці. Не могло бути такого, щоб хоча раз у житті людина не заходила у цей книжковий храм. І не обов'язково з метою взяти книжку для читання. Просто посидіти, порозмовляти з бібліотекарем, згадати щось цікаве із життя. Відпочити, врешті-решт, душею і тілом після трудового дня.

У шняківчан, терешківців та сальненців, розповідає автор дослідження, бібліотеки з'явилися у 1950 році, в інших селах трохи раніше. Хто ж ці першопрохідці бібліотечної справи на селі? Шняківчани, згадайте Марію Іванівну Білан, а потім Галину Григорівну Улько, а за нею – Антоніну

Миколаївну Резвін. Спочатку книжковий осередок знаходився у старому клубі, нині - у приміщенні нового будинку культури.

Коли прочитав про Терешківську бібліотеку, аж прийшов у захват. Знав добре я Івана Парфеновича Батрака, першого завідувача бібліотекою. Писав у свій час про нього. Піднесено і з гордістю. Фронтівик. Цікавий співрозмовник. Його син – Микола Іванович – був військовим лікарем, науковцем. Нині на пенсії. Я його теж знаю. Навіть спілкувався з ним. І зараз він у моїх друзях в... Інтернеті. І Федосію Харитонівну Волковську добре пам'ятаю. Більше десятка років віддала бібліотечній справі. Від мене їй великий привіт і найкращі побажання.

А у Сальненській бібліотеці завідувачкою працювала Маргарита Дмитрівна Декрет. Конкретизую – сорок вісім років! Факт унікальний. Вартий на захоплення і шанування цієї фанатично відданої, це без перебільшення, своїй улюбленій справі, жінки.

І вікторівцям є чим пишатися. У них теж слава історія бібліотеки. Можу цей факт і сам засвідчити, бо у 70-ті роки, будучи школярем Вікторівської школи, час від часу заходив туди. Брав цікаві книжки. У пам'яті ще й досі інтер'єр цієї скарбниці духовності. Знаходилася вона в будинку культури (як і нині). Пам'ятаю, при вході в нього – одразу наліво. Працювала в ній великої душі жінка – Валентина Смоленська. Шкода, передчасно пішла вона з життя. Іноді зустрічаю її сина – Сергія. В автобусі. Живе він у Києві та час від часу навідується до батьківської хати.

Ні на мить не припиняла своєї роботи й леонідівська бібліотека. Там теж працювала унікальна жінка, стаж роботи якої у бібліотечній сфері становив тридцять три роки. Олена Степанівна Микитченко її величали.

Ще раз наголошу. Цікавий і пізнавальний матеріал підготувала в.о. начальника відділу культури і туризму Яна Река. Залишається лише побажати, щоб це краєзнавче дослідження було оформлене у брошуру та розповсюджене по бібліотеках громади та шкільних бібліотеках.

І наостанок. Хто б що не говорив про непрестижність професії і маленьку зарплату бібліотекарів, я впевнений: бібліотекар – це звучить гордо! Нехай науково-технічний прогрес рухається вперед, нехай комп'ютери витісняють живе спілкування, але книгу, неповторний запах типографського шрифту і шурхіт новеньких сторінок вони замінити не зможуть.

Микола БОРЩ

ІЗ ВИВАЖЕНИМ

Досить розкрити краєзнавчу книгу Анатолія Олексійовича Стрільця «Лебединий шлях над Лосиними головами», уважно прочитати її вступну частину, щоб зрозуміти життєвий неспокій і вірність меті цього чоловіка. Народився Анатолій Олексійович у серпні 1968 року в Лосинівці, в селянській родині. З дитячих років відчув свій кровний зв'язок з рідним селищем. Любив братися за будь-яку господарчу роботу. У селі інакше і бути не могло. Батьківське господарство потребувало догляду, тож працювала вся сім'я. Саме тоді у хлопця зароджувалися - господарська жилка, почуття господаря і любов до братів наших менших – тварин.

Закінчив вісім класів Лосинівської школи. Проблеми, куди йти далі навчатися, не виникало. Школяр мав твердий намір здійснити свою мрію – стати ветеринарним лікарем. Тому, не вагаючись, подав документи до Козелецького зооветеринарного технікуму, здав іспити і став студентом.

Ветеринарна наука подобалася. Викликала інтерес, захоплення. Учився залюбки, з насолодою. Навчаючись, складав плани на майбутнє, а вони пов'язувалися з селом, трудовими буднями, працею на благо людей. Про душевний стан Анатолія Олексійовича тих часів говорю без прикрас. Воно справді так було. І життєвий шлях цього чоловіка є підтвердженням цьому.

Забігаючи наперед, скажу й таке: у розмовах зі мною мій співбесідник зізнався: навчаючись у сільськогосподарській академії (мав і таке щастя – бути студентом вишу), мріяв стати науковцем. Прагнув відмовитися від життєвої суєти, буденних клопотів, з головою зануритися у наукову працю. Рухати вперед ветеринарну науку. Для цього мав і бажання, і багаж знань. І впевненість, що зможе щось зробити для ветеринарної медицини вагоме, цінне. І вірця мав - вченого-ветеринара Володимира Юхимовича Чумаченка. Пам'ять про нього і нині зберігає. Обставини повернулися не на користь мрії Анатолія Олексійовича, але ще й досі, згадуючи студентські роки, шкодує. Хай би життя дало другий шанс – не упустив би його і таки спробував себе у науковій праці.

По закінченню технікуму служив в армії. Від курсанта учбового підрозділу до старшини роти дослужився.

Обов'язок перед батьківщиною виконав як подобає. Пізнав воєнну науку, загартував тіло, став впевнено і з оптимізмом дивитися на життя.

І досі не можу до кінця зрозуміти, - читаю зізнання у його книзі, - звідки в мені ті сили бралися, що вели по життю чітко і впевнено. Мабуть, час накладав на мене свій відбиток, він потребував хороших спеціалістів, старанної творчої праці на землі.

Після армії доля мене занесла в Шатуру а потім - Рівчак-Степанівку. Працював за спеціальністю і радувався життю, бо робив те, що хотілося робити, відчував, що корисний людям і що ті ж люди потребують мене, моєї професії і мого професіоналізму.

У трудових буднях проходив час, він же, час, виявив у мені ще одну показову рису мого душевного стану: ностальгію. Я мучився. Хотілося додому. До рідної землі, до всього того, що називалося Лосинівкою. І мрія моя таки здійснилася. Одного разу я відчув, що вже не гість, а повноправний громадянин лосинівської землі, усвідомив, що іду по цій землі твердою ногою. І що бажаю не тільки жити, а й творити людям добро. Якби хто-небудь тоді запитав мене, що таке щастя, я б відповів не задумуючись, – ось ця земля, моя рідна Лосинівка.

Моя робота знову була пов'язана з ветеринарією. Працював в агрофірмі «Лосинівська» на посаді ветеринарного лікаря, потім став завідувачем Лосинівської дільничої лікарні ветеринарної медицини. Я відчував, що робота моя потрібна лосинівчанам. То були роки мого завзяття, мого професійного злету. Мав я і здоров'я, і бажання працювати. Скажу більше, гори хотілося крушити. Не чувся, як і коли почав займатися громадською діяльністю. То на сесію селищної ради викличуть, то на виконком. Розповідав про санітарно-епідеміологічну ситуацію в районі і в селищі, накреслював плани дій у цій сфері, брав участь у благоустрої селища. Був небайдужим до його проблем.

Ось тоді і відчув, що здатен на більше. Нагода проявити себе не забарилася. Коли прийшла пора чергових виборів селищного голови, не задумуючись, подав свою кандидатуру на цю посаду.

Обірву на хвилинку спомин героя, щоб зафіксувати знакову подію в його житті. Змінили Лосинівку, покращити життя її мешканців – саме з таким бажанням йшов на вибори селищного голови Анатолій Олексійович Стрілець. Він і здобув перемогу в цих перегонах, з відривом у 500 голосів від наступного кандидата. Хтозна, чи вдалося б досягнути наміченого (під час виборів змагалися п'ять претендентів за «булаву» селищного голови), якби не підтримка однодумців, серед яких були і керівники місцевих установ, і виробничники, і підприємці, і вчителі, і працівники культури, і медики, а головне – бажання і організаційський хист Анатолія Стрільця, котрий зумів згуртувати навколо себе людей на добрі справи, на користь всієї Лосинівської громади.

Що то за роки були в історії селища?

У 2006 році в Лосинівці відкрито пам'ятний знак на честь ліквідаторів чорнобильської трагедії. 64 лосинівчани у далекий 1986 рік прийняли на себе радіаційний шквал і доклали чимало зусиль для ліквідації його наслідків.

26 вересня 2007 р. рішенням VI сесії селищної ради V скликання затверджено символіку селища – герб та прапор.

ПІДХОДОМ ДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ І ДУМКОЮ ПРО ЛЮДЕЙ!

2008-й рік. Команда лосинівських сільських футболістів стала чемпіоном району з футболу. Селище нагороджено Кубком самого спортивного селища в області.

2010-й рік. У Лосинівці зусиллями Ніжинської спілки ветеранів Афганістану відкрито пам'ятник воїнам-інтернаціоналістам.

Згідно Указу Президента України Про присвоєння почесного звання «Мати-героїня» від 05 березня 2010 року це звання отримали лосинівчанки: Гавриш Павліна Василівна (мати шести дітей), Мехед Парасковія Павлівна (мати п'яти дітей), Мохно Ганна Михайлівна (мати п'яти дітей), Руденко Ніна Степанівна (мати п'яти дітей), Гавриляко Надія Іллівна (мати семи дітей).

У липні ДП ДГ «Лосинівське» рішенням суду було ліквідоване. На території селища почало діяти два об'єднання - агрофірма «Лосинівська» (керівник М.Д. Обкошень) та товариство «Лосинівка-Агро» (керівник А.М. Кушніренко). Переважна більшість власників землі віддала перевагу інвестору ПП «Агро-прогрес», якому й передала в оренду свої паї, а частина залишилася в агрофірмі.

27 листопада 2011 року в Лосинівці відбулося відкриття будинку культури після капітального ремонту. На святі були присутні подружжя Куровських та інші шановні гості. На свято завітав також ректор Київського національного університету культури і мистецтв Михайло Поплавський.

На початок 2012 року Лосинівська районна лікарня мала таку характеристику: медичних ліжок - 45, штат: 15 лікарів, 44 - середній медперсонал, 27 - молодший медперсонал, 34 - обслуговуючий. Працюють відділення: терапевтичне, неврологічне, хірургічне, дитяче, станція швидкої допомоги, а також допоміжні відділення - рентгенкабінет, лабораторія, фізикабінет. Лікарня із сучасного обладнання мала гастродіаброскоп.

У 2013 р. учениця 11 класу Лосинівської ЗОШ І-ІІІ ст. Аліна Лаврінець стала абсолютним переможцем Всеукраїнського етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук. Вона отримала стипендію голови обласної державної адміністрації.

У цьому ж році за багаторічну сумлінну працю, особливі успіхи у справі навчання і виховання підростаючого покоління Ніна Дмитрівна Авраменко, учителька історії Лосинівської школи, нагороджена обласною премією ім. Софії Русової.

2014-й рік. Двадцятьох лосинівців - в АТО. Місцева КСП «Агрофірма «Лосинівська» взяла на себе майже все навантаження: надання автотранспорту для поїздки в зону АТО, забезпечення запчастинами, паливно-мастильними матеріалами, продуктами харчування, також закупили бронезилети, обмундирування. Прості люди, жителі нашого селища з розумінням поставилися до даної ситуації, надали допомогу всім, хто що може: гроші, продукти харчування, одяг, матеріали для облаштування грубок (буржуйок), знесли сукно, нашили валянців для кожного солдата... Для прикладу: одні тільки пасічники селища передали воїнам понад 100 кг. меду. Протягом 2014 року вдалося зібрати понад 120 тисяч гривень, які були використані на все необхідне для воїнів АТО-односельців та матеріальну допомогу сім'ям мобілізованих.

Лосинівська районна лікарня була реорганізована і почала працювати у статусі Ніжинського районного центру первинної медико-санітарної допомоги, де на базі поліклінічного відділення створені лікарська амбулаторія загальної практики сімейної медицини з ліжками денного стаціонару. Також в селищі базується пункт Ніжинського відділення Чернігівського центру екстреної допомоги та медицини катастроф.

Районна влада спільно із лосинівським селищним головою А.О.Стрільцем вирішила започаткувати в Лосинівці фестивалі меду, який приурочили до церковного свята медового Спасу та Дня пасічника.

2015-й рік. 9 травня 2015 року в Лосинівці пройшли урочисті заходи з нагоди святкування 70-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Святкування розпочалися біля Лосинівської школи, де відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки генерал-майору бронетанкових військ Федору Харлампійовичу Андрійцю, учаснику Сталінградської та Курської битв, визволителя Чернігівщини та Київщини, який протягом 1927-1937 рр. навчався в цій школі.

Виконуючи Закон України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки», після всіх процедур, громадського обговорення, засідання комісії, сесій, виконкомів, було прийнято рішення перейменувати ряд вулиць у селищі Лосинівка.

КСП «Агрофірма «Лосинівська» переживає реформування. Господарство колективної власності переходить у приватну. Грядуть кадрові зміни, зміна технологій ведення рослинництва та тваринництва, змінюються підходи до ведення бізнесу.

Болючим лишається питання ремонту дороги від Лосинівки до Погребецького. Це загалом 600-700 погонних метрів суцільного асфальту й мільйони гривень, які треба залучати в якості інвестицій або грантових

коштів. За поданням районної державної адміністрації ця дорога включена до проектів на 2016 рік.

2016-й рік. Указом Президента України (№495 від 09.11.2016 р.) Миколі Сергійовичу Гудименку - керівникові народного аматорського оркестру народних інструментів Лосинівського будинку культури присвоєно почесне звання «Заслужений працівник культури України»

Указом Президента України орденом «За мужність» III ступеня нагороджено військовослужбовців 13-го окремого мотопіхотного батальйону лосинівчан молодшого сержанта Миколу Олексійовича Барана та солдата Анатолія Анатолійовича Харченка.

На базі Лосинівського будинку культури почав проводитися конкурс «Талант року». Це неповторне свято дитячої творчості організовує благодійний фонд «Копиця», який очолюють наші земляки, ніжинські підприємці - Наталія Миколаївна та Анатолій Олександрович Копиці.

Селищним головою Анатолій Олексійович Стрілець пропрацював два з лишком скликання. Як воно було? Нелегко було, - відповідає відверто. - Бути керівником найбільшої в районі громади - відповідальна, складна й нелегка праця. Чесність, порядність, відповідальність і виваженість - її складові. Був у курсі усіх справ - від сільського господарства - до освіти, культури і медицини. Дбав про благоустрій селища, намагався тримати в порядку соціальну сферу. Ніколи не забуду, як на кожному сході селища з гордістю заявляв про народження малят, про те, скільки пар взяли шлюб. І це справді були показники в порівнянні з іншими населеними пунктами Ніжинщини.

На підтвердження сказаного пропоную читачеві витяги із звітів селищного голови.

Рік 2006-й.

Я хочу зберегти селище, своїми діями сприяти, аби воно розвивалося. При допомозі підприємців зробили нічне освітлення в центрі селища, по вулицях. Завершили водогін (120 м) по вулиці Кірова. Впорядкували кладовище. До Будинку творчості фактично підведений газ. Найболючішою проблемою є облаштування сміттєзвалища, а також треба вирішити питання про збір непотрібу повулочно.

Хочу також відродити Погребецький клуб. Дуже потрібний для Лосинівки дільничний інспектор. (Вічний пошук. «Ніжинський вісник» від 08.липня 2016 р.)

Рік 2010-й.

Мені не соромно сьогодні дивитися людям у вічі, бо за роки діяльності на посаді селищного голови сам працював чесно і сумлінно. Постійно впорядковував селищні території, ремонтувалися будинки культури, Будинки творчості дітей та юнацтва, ФАП і клуб у Погребці, приміщення пожежної охорони, а також котельні, паркани, автобусні зупинки, пам'ятники. Регулярно проводилися роботи по впорядкуванню кладовищ, ліквідації смітників. Окультурено парк воїнів-інтернаціоналістів. Створили при селищі комунальне підприємство «Промінь». Вода до помешкань подається з артезіанської свердловини глибиною 150 метрів. Розширюється мережа абонентів (їх уже 500). За останні чотири роки засвітилися лампочки на всіх центральних вулицях селища. За кошти державної субвенції та за сприяння Івана Куровського було побудовано дорожнє покриття на вулицях Мотильової та Пушкіна, проведено капітальний ремонт вулиць Шевченка, Жовтнева революція, Воровського. Вулиці Пузіна, Калініна, Франка та Ярницького відремонтовано коштом власників транспортних засобів.

Рік 2015-й.

На території селища працює понад 20 установ та організацій, зареєстровано більше 100 фізичних осіб-підприємців. Завдяки керівникам підприємств, організацій та приватним підприємцям створюються всі умови для забезпечення життєдіяльності нашої

громади. В цьому році нам вдалося провести косметичний ремонт приміщення ДНЗ «Сонечко», замінили частину вікон, ремонтували сантехніку, електрику, опалювальні котли, провели благоустрій дитячих майданчиків. В Лосинівській ЗОШ І-ІІІ ст., запустили в експлуатацію котельню альтернативного опалення, яка в перспективі повинна дати економію по використанню коштів.

Протягом року нам вдалося провести ямковий ремонт доріг комунальної власності по вулицях Фрунзе, Суворова.

Рік 2016-й.

Анатолій Стрілець зупинився на основному - питанні децентралізації влади. Лосинівка підпадає за спробою до статусу територіальної громади зі своїм центром у селищі. На запрошення до об'єднання навколо Лосинівки вже подали свої рішення Сальне, Шняківка, Вікторівка, Шатура, Терешківка, а от вагаються - Перемозька та Данинська громади. «Практично процес об'єднання громади розпочато, нам залишається грамотно та мудро його завершити», - наголосив Анатолій Олексійович, та з впевненістю додав: «Селище Лосинівка являється потенційним адміністративним центром спроможної територіальної громади, тому в разі формування на нас чекає час великих перемін».

Турбот у селищного голови було багато. І великих, і малих. А скільки доводилося видавати довідок, оформляти документів, складати звітів, приймати громадян за день..., за місяць..., за рік. А ще треба не забувати про загально-масові заходи, мітинги. Але не дивлячись на всі труднощі, впевнено і злагоджено працювала селища рада під керівництвом Анатолія Олексійовича. У будь-який час за будь-яких обставин він був напоготові - сконцентрований, уважний та чуйний. З виваженням підходив до вирішення проблем. Із врахуванням думки громади. Тому Лосинівка і не втрачала своїх позицій.

У 2016 році Анатолій Олексійович продовжив роботу на посаді завідувача Лосинівської дільничної лікарні ветеринарної медицини. На своєму робочому місці намагається докладати всіх зусиль, щоб і далі робити свою справу на відмінно, бути корисним людям.

Незабутньою подією в житті героя стало вручення йому у минулому році нагородою Олександром Кодолою Грамоти Верховної Ради України «За заслуги перед українським народом» із нагоди Дня Незалежності та 50-річного ювілею.

Розмовляючи зі мною, колишній селищний голова згадає своїх помічників по роботі - депутатів селищної ради, членів виконкому, керівників організацій і підприємств, підприємців, працівників селищної ради. У перших рядах - Микола Дмитрович Окостень, Іван Іванович Бондар, Віталій Михайлович Ужищенко, Микола Михайлович Завгородній, Анатолій Кирилович Скокій, Валерій Михайлович Гавриляко...За період перебування на посаді селищного голови обзавівся Анатолій Олексійович і новими друзями-товаришами. Тому усім їм шле полум'яний привіт і побажання успіхів і оптимізму в житті.

Любить Анатолій Олексійович і пасічникувати. Раніше, - розповідає, - у кожному колгоспі були пасіки, то як ветеринарові мені соромно було виглядати невідлосом у бджільництві. Адже я мав досконало розумітися на хворобах бджіл. А для цього просто необхідно знати, як і чим живе бджолина сім'я, що їй може загрожувати у кожен конкретний період року. Так професійна необхідність в 1993 році привела мене у бджільництво.

І нині зі щирою вдячністю загадує ветеринарний лікар колгоспного пасічника Василя Андрійовича Лавреню. Його наука - то не просто професійний досвід, поради і настанови. Та наука - то ціла філософія життя разом із бджолами. Бо добрим пасічником не стати тому, хто дивиться на бджіл тільки як на можливість заробітку. Можна перерахувати гору літератури про бджільництво (корисна справа!), але так і не зрозуміти, чому бджолу називають Божою комахою. Їх потрібно і любити, і шанувати, і важко біля них трудитися.

Пощастило Анатолію Олексійовичу не лише з наставниками, а й з колегами. Бо завжди допоможуть і слушною порадою, і підставлять дружнє плече щирі друзі-пасічники Петро Михайлович Зубок, котрий понад шість десятиліть пасічникує, Петро Миколайовича Зубка, Анатолій Андрійович Лаврінець, Юрій Михайлович Костюченко, Микола Іванович Чумаченко, Григорій Григорович Яременко, Володимир Федорович Могильний, Микола Миколайович Лаврінець, Григорій Миколайович Петрик та багато інших.

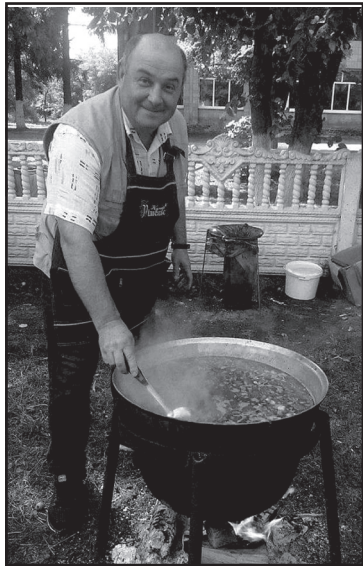
Декілька слів скажу про родину Анатолія Олексійовича. Має він кохану дружину Наталію, сина Романа, який теж ветеринарний лікар. Живе і працює в Києві. Батько радіє успіхам і досягненням сина, сподівається, що праця зробить його справжнім професіоналом і хорошою людиною.

Лосинівська громада бажає Анатолію Олексійовичу, щоб у всіх планах і починаннях його супроводжували яскравий успіх і творчі перемоги, робота приносила йому тільки задоволення й щедрі результати, а новий день дарував натхнення, нові відкриття і звершення.

Микола БОРЩ

Письмий спогад, як свято для душі

Слухали пісні у виконанні Павла Дворського і смакували козацьким кулішем!

І про минулорічне святкування Дня села в Сальному я писав. І цього року така нагода знову випала. Правда, без казусу не обійшлося. Один читач мені зауважує – у державі он що робиться, одні проблеми та негаразди. Чи до веселощів зараз? Навіщо вони? Яка з них користь? Уявіть, так і говорить. Справді, життя наше не позбавлене складнощів і негараздів. І проблем у нас видимо-невидимо. Від них і втома, і злість, і зневіра...

Але ж ми – українці, ми не такі, щоб занепадати духом, впадати у відчай. Розгублюватися. Розчаровуватися. Опустити руки. Завжди били і зараз б'ємо лихом об землю. Прагнемо бути поближче до світла. До культури. Української народної пісні. Народних промислів і ремесел. Скажіть мені: хіба не за радість сільській людині послухати якогось відомого столичного співака, пустити емоційну сльозу, серцем відчуту існування чогось справжнього, вічного, даруючого сили і насагу. Отримати насолоду від душевного, широкого спілкування. Як це добре, що маеш що сказати односельцю чи земляку, що поруч з тобою. Що можеш з цікавістю послухати тих, чия думка для тебе цінна і важлива. Та і взагалі, потеревенити. А від цього всього і вражень на цілий рік вистачить. І спогадів теж. Не дичавити ж нам від наших сумних думок і негативу.

А писати завжди є про що. Єдине, що вічно завдає мені клопоту, – бажання розповісти про все ширше, так би мовити, з розмахом. Але розвернутися не дозволяє розмір шпальти. Та

писати хочеться. І це тому, що про сальненців можна говорити багато чого хорошого, навіть піднесеного. Погляньмо лише на історію села. Сам факт, що воно має глибоке історичне коріння, змушує задуматися. Так і хочеться заглянути у ті козацькі героїчні часи. Вони ж такі яскраві, такі неповторні, наповнені рухом, подіями, героїчними вчинками. Хто тоді із наших славних пращурів думав про смерть. Та її просто зневажали. Презирали. Сміливо з саблею в руці йшли на ворогів. Боролися рідну землю від татарського іга, яке своєю кривавою, вогненною рукою доставало навіть до Чернігівщини. Перетворювало на руїни квітучі селища нашого рідного краю, забиравало у ясир бранців-українців. Лілася козацька кров. За перемогу, за майбутнє України. Ото люди були! Ото герої! Не гріх про таке і нині згадати. У тих часах починалася й історія Сального. От би зараз її деталізувати. Та факти у стрункий ланцюжок вибудувати. Вони аж самі просяться на папір. Обіцяю, як тільки випаде нагода, – обов'язково оприлюдню їх.

Вона, мабуть, і не дивно, що сальненці такі життєстійкі до всяких історичних катаклізмів, такі життєлюбні. У їх жилах нуртує козацька кров. Вона і генетику їхню визначає, і оптимізм, і віру, безперечно. Такий висновок закладається, коли уважно аналізує стародавні манускрипти про Сальне, якими володію. І про них згодом розповім.

Сальне славне не тільки історією, а й земляками своїми. На превеликий жаль, минулого разу не назвав їх. А даремне. Бо це ж ціла кагорта славетних. Я досліджував їх життєлість і зараз готовий вигукнути: сальненці, гордіться! Не один населений пункт на Чернігівщині не має такої кількості відомих і заслужених людей. Вони були колись. Світла їм пам'ять. Живуть, працюють і нині. На радість і славу рідному краю. Сучасній Україні. Духовності нашій, моральності. Тож не гаючи часу, назву хоча б найвідоміших. Сальне має трьох заслужених лікарів України – Анатолія Івановича Темчуру, Володимира Івановича Яриніча, Миколу Михайловича Покрасьона. Героя Соціалістичної Праці Сергія Сергійовича Коновалова. Академіка, доктор біологічних

наук Володимира Юхимовича Чумаченка. Заслуженого журналіста України Віталія Михайловича Пригоровського. Художника Федора Петровича Росомаха. Славновісному поетесу Одарку Роману. Так і хочеться заспівати зараз її відому пісню «Літня ніч». Степана Пилиповича Пастернака – знаменитого освітянина, активного учасника революційних подій, державотворчих і культуротворчих процесів 1917-1920 рр., організатора бібліотечної справи в Україні. Певний час тут правив служби в місцевій церкві і займався просвітницькою діяльністю священник Матвій Полонський. Капітана далекого плавання Івана Артемовича Івашка. Вченого агронома Миколу Яковича Нежиборця. Артиста Євгена Артемовича Баріла. Декілька слів хочу сказати і про Павла Михайловича Покрасьона, медика, чорнобильця, заступника голови Харківської обласної організації «Союз Чорнобиль України», який нині проживає в Харкові та душою в Сальному. Хто з сальненців має зв'язок з цим чоловіком, неодмінно передайте йому привіт від Лосинівської громади. Знаємо і цінуємо його громадянську позицію, подвиг в ім'я життя людства.

Список славних сальненців можу продовжити, але... розмір шпальти...

Здавалося, уже можна почати розповідь про День селища, адже передмову зроблено. Та знову й знову в голову закрадається минувшина. Хочете дізнатися, як сальненці ярмаркували ще за царя? Якщо так, то слухайте. Триста з лишком років існує на карті Чернігівщини Сальне. Раніше воно мало назву – Сальна Діброва і миловало око серед степів і луків. Що найбільш характерно – село славилось ярмарками, які проводилися двічі на рік – на Андрія (в грудні) та на Пречисту (у вересні). На ці ярмарки приїжджали не тільки з близьких, а й з далеких місць. Чим тільки не торгували: стрічками, намистами, плахтами, хустками. А які довгі цукерки, переплетені різнокольоровим папером, продавалися. Гончарі вивозили свої вироби: горшки, миски, дитячі свистки. Їздили в Сальне ярмаркувати з Городні, Бахмача, Носівки, Макіївки, Рівчак-Степанівки, Козар. Привозили деревину на хати, дошки. Великий вибір був овочів і фруктів. А сала та ковбас! З Десни і Остра привозили рибу. Задніпряни торгували кошками, віниками, щітками. Продавали навіть готові сажі (виплетені з лози) округлої форми діаметром до 3

метрів. Їх купували, обмазували глиною і тримали в таких сажках овечі або свиней.

У центрі ярмарку влаштовували карусель, яку встановлював Іван Декрет (він з нею їздив до інших сіл, не минав жодного ярмарку). Проводили змагання хлопців з боротьби, стрибків, їзди на конях. Бондари навозили свої вироби. Як заграють музики, то хіба втримається молодь, щоб не затанцювати! На зміну краков'яку – полька, а там – гопак.

Столяри привозили на ярмарки табуретки, ковалі – свої вироби.

Недалеко від базарної площі в селі була гарна церква. В ній вінчалася молодь, хрестили дітей. Правилось щонеділі й у великі свята. На Андрія у селі відзначався храм. Приїздили на базар цілими сім'ями, бо ці торжища були представлені всіма щедротами землі. В селі вирощували тютюн, який потім продавали, гукаючи: «Кінчаємо-продаємо, з половини даром віддаємо»

Чоловіки з раннього ранку вдярають руку об руку – купують свиней чи корів, вибивають ціни. Продавалися смушки, шапки, чумарки, козухи, валянки.

Потім ті, що спродалися, обідали і роз'їжджалися по

домівках. Хтось, як правило, заведе пісню «Їхали козаки із Дону додому...», а жіночий голос підтримає: «Підманули Галю, забрали з собою...». Довго-довго не замовкала пісня в кожній сім'ї.

Ось так ярмаркувало колись Сальне. З тих пір пройшло багато часу. Ярмаркування за радянської доби призабулося. А нині – відродилося. Тож досить вже історії. Повернемося до наших днів і завітаємо на цьогорічний день села в Сальне.

Уже п'ять років поспіль, мешканці сіл Сальне та Садове відзначають День села. Цьогоріч день села святкували 3 липня 2019 року.

З самого ранку на території сільського клубу зібралось чимало гостей та жителів: і дорослих, і дітей котрі з'їхалися до свого рідного куточка, які тут народились, виросли, відчували справжню материнську любов та цінні поради батька, щоб відсвяткувати таке прекрасне свято.

Свято розпочалося з молебні, яку провів настоятель церкви Пресвятої Богородиці Отець Василь.

З теплими словами до мешканців та гостей сіл Сальне та Садове звернулися: голова Лосинівської об'єднаної територіальної громади – Володимир Андрієць, староста сіл Сальне та Садове Ніна Броварчук, голова громадської організації «Правозахист плюс» Анатолій Гунько, голова Ніжинської РДА Вячеслав Івашин, голова Ніжинської міськрайонної спілки ветеранів Афганістану Сергій Ступак, директор СТОВ «РІД» Микола Чуприна, директор «Укргаррозвиток» Василь Снісаренко, голова ради ветеранів сіл Сальне та Садове Григорій Карапута. Виступаючи бажали селу розквіту, всім міцного здоров'я, злагоди та добробуту у кожній родині та наголошували про те, що такі свята дають людям надію на краще життя і спонукають вірити в себе і у свої можливості.

Подяками Лосинівського селищного голови та грамотами голови Ніжинської РДА були відзначені мешканці та вихідці села Сальне за активну участь у святі, їхню активну життєву позицію, небабидужість до розвитку своєї малої батьківщини.

У цьому році виповнюється 90 років мальовничому селу Садове. Ведучі свята познайомили всіх коротко з історією його утворення. Після чого розпочався кількогодинний святковий концерт. Під час свята мешканка села Софія Покрасьон подякувала Анатолію Гуньку за добрі справи та подарувала на згадку рушник, який вишила власноруч.

Ведучі свята від усього серця вітали теплими словами та вручили подарунки подружжям, котрі прожили в шлюбі 50 та більше років разом. Цього року святкують Золоте Весілля – Микола та Софія Грудини з с.Сальне та Кам'яне Весілля – 67 років Микола та Євдокія Сукачі з с.Садове.

Не залишився без подарунків новонароджений козачок – Іван Донець. Також у цей святковий день були вручені подарунки дошкільнятам. Присутні бурхливими оплесками вітали старожилів – переможців номінації «90+», а саме: Наталію Чуприну, Варвару Корольову, Варвару Петрик, Марфу Соболь, Варвару Реку, Лідію Голубовську та подружжя – Миколу та Варвару Шустів.

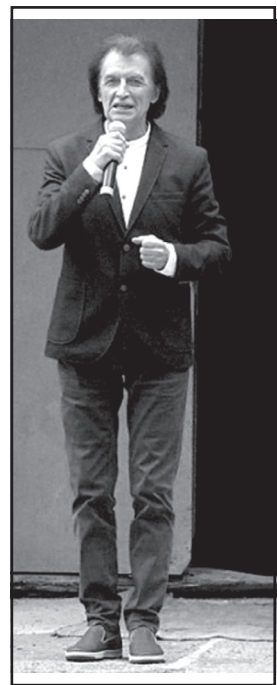
Родзинкою свята був виступ Народного артиста України Павла Дворського з синами: Вячеславом та Павлом молодшим за підтримки голови ГО «Правозахист плюс» Анатолія Гунька.

Радували своїм співом усіх присутніх протягом кількох годин працівники відділу культури та туризму Лосинівської селищної ради: Наталія Опанасенко та Яна Река, працівники Лосинівського будинку культури: Валентина Гавриляко, Світлана Ващенко, Валерій Дерев'яноко, ансамбль народної пісні «Душі криниці» під керівництвом Василя Боровика та учениця 6 класу Сальненського НВК «ЗНЗ-ДНЗ» І-ІІІІ ст. Світлана Галета.

Протягом свята діяла святкова ярмарка, де всі охочі могли придбати різні смаколики, для дітей – надувна гірка та аніматори. Дитячій радості не було меж. Окрім концерту, гості та мешканці сіл мали змогу скуштувати безкоштовний козацький куліш, приготовлений вихідцем із с.Садове, який на даний час проживає в смт.Лосинівка, – Григорієм Яременком.

Після закінчення святкової програми перейшли до найінтригуючої частини, яку всі так чекали, – розіграшу лотереї.

Завершилося дійство святковою дискотекою, від якої усі присутні отримали масу задоволення та багато приємних вражень.

Засновник та видавець

ЛОСИНІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА

Адреса: 16663 вул. Шевченка, 2, смт. Лосинівка,

Ніжинський район Чернігівська обл.,

тел. (04631)61-2-37

e-mail: losynivskaotg@ukr.net

Розповсюджується безкоштовно.

Матеріали підготували:

Юлія КАЛУТА, Микола БОРЩ

Комп'ютерна верстка:

Олена ВІТНОВА

Віддруковано

ТОВ «Форматплюс-П».

Думки авторів можуть не збігатися з поглядами редакції.

За точність викладення фактів відповідає автор.

Редакція має право редагувати та скорочувати матеріали.

Відповідальність за якість несе друкарня.